Pélé Yoets

Sayag - limite - Same'h

סיג לתורה צותה עליו התורה, כמאמר הכתוב (ויקרא יח ל) ושמרתם את משמרתי. עשו משמרת למשמרתי (מועד קטן ה א), וכבר רבותינו הקדושים עשו גדרים וסיגים במסמרות נטועים, חמורים דברי סופרים מדברי תורה (ירושלמי ברכות פ''א ה''ד ע''ז פ''ב ה''ז). אמנם אין ראוי לגלות לעמי הארץ טעם האסור שהוא כדי שלא יבא לעבר על דברי תורה וכדומה, כי יאמר מי שהוא מקלי הדעת אני איני צריך לגדר, כי לא אסור מן התורה, ולא ידעו תועי רוח שכיון שהדבר יצא מפי חכמים קימינן עלה בלאו דלא תסור, ואף אם לא יעבר על דברי תורה, משום דעובר על דברי חכמים לחוד, חיב מיתה ונדון בצואה רותחת, רחמנא לצלן (עירובין כא, ב):

ועוד מטעם אחר אני אומר שאין ראוי לגלות לעמי הארץ האסורין שהם מדרבנן וטעמן ונמוקן, פן יבואו להקל לפי מעוט דעתם הכוזב, וכבר בעיני ראיתי איש אחד שהיה מעט ירא אלקים והיה נזהר מלאכל חלב שחלבו גוי ואין ישראל רואהו, רק היה לוקח החלב ומקפיאו בביתו ואוכלו, באמרו, כיון שהתירו חמאה של גויים וכדומה, משום דחלב טמא אינו נקפא, אעשה כן גם אני. ולא ידע השכל, דדוקא כשמקפיאו הגוי לא חישינן לתערבת חלב טמא, דמאי נפקא לה מנה מאחר שיודע שאינו נקפא, אבל כשמוכר חלב לישראל אפשר דאיכא תערבת כל דהוא חלב טמא, ונשאר בצחצוחי דחלבא. וכן יש חסרי מדע שמקלין לאכל חלב של גוי באמרם, מידי הוא טעמא אלא משום חלב טמא, קים לי גבה דלא מערב חלב טמא. וכן על זה

1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

הדרך בכמה אסורין אתו להקל במשאות שוא ומדוחים וטענות של היצר הרע, ולכן כבוד אלקים הסתר דבר בדברים האלה מבלי הגיד להם שהאסור מדרבנן וטעמו ונמוקו, רק לומר להם סתם זה עוון גדול, זה עוון פלילי, למען ישמעו ויראו:

ועוד יש טעם אחר שלא לגלות לעמי הארץ שהאסור מדרבנן, פן יבאו להתרעם ולדבר סרה על רבותינו הקדושים ולומר, כמה הכבידו את עלם עלינו, והרבה גזרות ואסורין אסרו עלינו יותר ויותר ממה שאסרה תורה. ולא ידעו כי לולא דברי סופרים לא היו עומדים דברי תורה, והלואי שהיו גוזרים עלינו יותר ויותר היה צריך לנו, הלא תראה שבשביל שהתירו לנו להוליך דבר בשוק בשבת בעיר המקפת חומה על ידי ערוב, יש מקומות שרבים מעמי הארץ מקלין, להוליך אפלו בעיר שאינה מקפת חומה או חוץ לחומה, ובשביל שהתירו לתן רוח על ידי שטר עסקא, יש מקלין אף בלא שטר ונוטלין רבית קצוצה. ובעוונותינו הרבים יש כמה דברים שמן ההתר באים אל האסור, והיה ראוי שיאסרו יותר, אלא שלא רצו לגזר אלא אם כן רב צבור יכולים לעמד, ועוד שכל דבריהם ברוח הקדש ויש להם שרש למעלה. הלא תראה בשני זוגות תפילין שאנו מניחין דרש''י ודרבנו תם, מה גבהו סודותיהן הגבה למעלה. וכן יום טוב שני של גליות, וכל דבריהם הם דברים העומדים ברומו של עולם, וכלם נאמרו למשה בסיני ועליהן אין להוסיף ומהן אין לגרע, וזאת תורת האדם כל אחד ואחד ראוי לו לגדר לעצמו או לאנשי עירו ושער מקומו גדרים וסיגים לפי מה שהוא אדם ולפי צרך השעה, ובתחבולות יעשה מלחמה עם היצר הרע, ויברח מאה שערים של התר כדי שלא יכנס באחד של אסור, ובזה מקים מה שאמרה תורה (ויקרא יח ל) ושמרתם את משמרתי. ובראות ה' דרכי איש שרוצה להעזר ולנצל מן היצר הרע, חדי קדשא בריך הוא, וגם ה' לא יעזבנו בידו, ולא ימנע טוב להולכים כתמים:

וכבר כתב הרמב''ם ז''ל (הל' דעות כ''ב, ה''ב), שאף על פי

1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

שהדרך ישרה שיבר לו האדם הוא אמצעי שלם, מכל מקום אם הרגל באיזו עברה או שום מדה רעה ראוי לו להתרחק מן הקצה אל הקצה עד שיבא לדרך אמצעי, כגון מי שהרגל להשתכר, אשר היא רעה גדולה אשר מנפש ועד בשר יכלה, ירגיל עצמו זמן וזמנים שלא לשתות כלל, כי אם קדוש והבדלה, וכך אם הרגל מחמת טבעו להיות עצל יתחזק להיות מהיר וזריז עד שיתהפך טבעו, כי יש כח ביד האדם להפך טבעו, וההרגל נעשה טבע שני, וזה כל האדם שישתדל בכל כחו מדי יום יום לישר מדותיו ומהלכיו, ולשנות טבעו לו יחליפנו ולו ימיר אותו רע בטוב על ידי תחבולות וגדרים וסיגים וקנסות וכדומה, ולפם צערא אגרא (אבות סופ''ה). ובזה שמעתי שאומרים דרך רמז פרוש מאמר רבותינו זכרונם לברכה (מגילה כח, ב) כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא, שרצונם לומר המשנה מהלכיו בכל יום הלוך ושוב הלוך וגדול מבטח לו שהוא בן העולם הבא:

1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions